

28 Mayıs 2016 tarihli ve 29725 sayılı Resmî Gazetede yayınlanmıştır.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan :

KURUL KARARI

Karar No : 6282-3

Karar Tarihi : 13/05/2016

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 13/05/2016 tarihli toplantısında; ekteki “Teminat Usul ve Esasları”nın kabul edilerek Resmi Gazete’de yayımlanmasına,

karar verilmiştir.

EK-1

TEMİNAT USUL VE ESASLARI

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Usul ve Esasların amacı; organize toptan elektrik piyasalarında faaliyet gösteren piyasa katılımcılarının piyasaya ilişkin yükümlülüklerini yerine getirememesi durumunda Piyasa İşletmecisinin risklerinin yönetilmesi ve diğer piyasa katılımcılarının güvence altına alınması amacıyla uygulanacak teminatlara ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Usul ve Esaslar; gün öncesi piyasasına, gün içi piyasasına, dengeleme güç piyasasına ve¹ mali uzlaştırma işlemlerine ilişkin, piyasa katılımcılarının sunmaları gereken teminatlara ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Usul ve Esaslar, Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Usul ve Esaslarda geçen;

a)²

b) Başlangıç teminatı: Piyasa katılımcılarının tüzel kişilik kayıtlarının tamamlanması için³ sunmaları gereken teminat tutarını,

¹ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

² 17 Kasım 2018 tarihli ve 30598 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla yürürlükten kaldırılmıştır.

³ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

c)^{4 5} Ek teminat: Bir piyasa katılımcısının fatura son ödeme tarihi geçmemiş fatura dönemleri için, ilgili risk tespit faaliyetleri neticesinde, katılımcının uzlaştırma hesabına yansımaları öngörülen faaliyetlerden kaynaklanan toplam riskinin arttığı tespit edilmesi halinde hesaplanan teminat tutarı ile aylık uzlaştırma bildirimleri sonucunda ortaya çıkan dengesizlik miktarlarına ilişkin olarak hesaplanan teminat tutarının toplamını,

ç)⁶ Toplam teminat tutarı: Teminat Hesaplama Yöntemi hükümleri doğrultusunda bir piyasa katılımcısının başlangıç teminatı, gün öncesi piyasası ve gün içi piyasası faaliyetlerine ilişkin olarak sunması gereken teminat tutarı ve ek teminat tutarının toplamını ifade eder.

(2) Bu Usul ve Esaslarda geçmekle birlikte tanımlanmamış diğer terim ve kavramlar ilgili mevzuattaki anlam ve kapsama sahiptir.

Piyasa İşletmecisinin sorumlulukları

MADDE 5 – (1) Piyasa İşletmecisi;

a) Teminat hesaplamalarında kullanılacak olan katılımcı bazındaki başlangıç teminat tutarının belirlenmesinden,

b)⁷

c)^{8 9} Bir piyasa katılımcısının piyasa faaliyetlerine ilişkin olarak sunmuş olduğu toplam teminat tutarının, sağlaması gereken seviyenin altına düşmesi durumunda, ilgili katılımcıya sunması gereken toplam teminat tutarına ilişkin teminat tamamlama çağrısının PYS üzerinden ve/veya merkezi uzlaştırma kuruluşu aracılığıyla yapılmasından sorumludur.

Teminatların artırılmasına ilişkin esaslar

MADDE 6 – (1) Piyasa İşletmecisi aşağıdaki durumlarda sunulan teminat tutarının artırılmasını talep eder;

a) Yeni bir uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi kaydı,

b) Dengeden sorumlu gruba yeni bir piyasa katılımcısının dahil olması,

c) Üretim veya OSB üretim lisansı sahibi bir piyasa katılımcısının işletmedeki kurulu gücünün değişmesi,

ç)¹⁰ Gün öncesi piyasası ve/veya gün içi piyasası kapsamında tarihsel alışkanlıklarına göre daha yüksek miktarda alım yapması,

d) Dengesizlik uzlaştırması sonuçlarına göre hesaplanan teminat gereksiniminin daha önceki faturalama dönemindeki hesaplanan gereksinimden daha yüksek olması,

e)^{11 12} Bir piyasa katılımcısının, fatura son ödeme tarihi geçmemiş fatura dönemleri için, ilgili piyasa izleme faaliyetleri neticesinde, katılımcının uzlaştırma hesabına yansımaları öngörülen toplam maliyetlerin sürekli bir şekilde artmakta olduğunun tespit edilmesi sonucunda, katılımcı riskinin mevcut teminat tutarı ile karşılanamayacağı öngörülmesi.

⁴ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁵ 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁶ 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁷ 17 Kasım 2018 tarihli ve 30598 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla yürürlükten kaldırılmıştır.

⁸ 17 Kasım 2018 tarihli ve 30598 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁹ 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

¹⁰ 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

¹¹ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

¹² 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

Teminat işlemlerine ilişkin süreç

MADDE 7 – (1)^{13 14}Piyasa İşletmecisi her iş günü saat 14:30'a kadar, katılımcı bazında sunulması gereken teminat tutarlarına ilişkin gerekli hesaplamaları yaparak, piyasa katılımcılarını ve katılımcı bazında merkezi uzlaştırma kuruluşunu bilgilendirir.

(2)¹⁵ Kendisine katılımcı bazında teminat bilgileri sunulan merkezi uzlaştırma kuruluşu, gerekli teminat tutarlarının takibini yürütür.

(3)^{16 17} Piyasa katılımcıları her iş günü, saat 11:00'da yapılacak teminat kontrolleri için teminat mektuplarını saat 10:30'a kadar Piyasa İşletmecisine, teminat mektubu dışındaki diğer teminatları ise saat 11:00'a kadar merkezi uzlaştırma kuruluşuna, saat 17:00'da yapılacak teminat kontrolleri için teminat mektuplarını saat 16:30'a kadar Piyasa İşletmecisine, teminat mektubu dışındaki diğer teminatları ise saat 17:00'a kadar merkezi uzlaştırma kuruluşuna sunar.

(4)^{18 19 20}Gün öncesi piyasası ve gün içi piyasası için her iş günü saat 11:00'da yapılan teminat kontrolünde, bir önceki iş günü bu maddenin birinci fıkrası kapsamında Teminat Hesaplama Yöntemine göre hesaplanan toplam teminat tutarı dikkate alınır.

(5)^{21 22}Piyasa İşletmecisi her iş günü, 10:30'a kadar kendisine sunulan teminat mektubu miktarına ilişkin bilgileri en geç saat 11:00'a kadar, 16:30'a kadar sunulan teminat mektubu miktarına ilişkin bilgileri de en geç saat 17:00'a kadar katılımcı bazında merkezi uzlaştırma kuruluşuna bildirir.

(6)^{23 24}Merkezi uzlaştırma kuruluşu piyasa katılımcıları tarafından sunulan teminat tutarına ilişkin bilgileri katılımcı bazında Piyasa İşletmecisine her iş günü saat 11:00'da ve 17:00'da bildirir.

(7)^{25 26}Gün öncesi piyasası ve gün içi piyasası faaliyetleri kapsamında avans ödemelerinin gerçekleştirilmesini müteakiben, bir piyasa katılımcısının sunmuş olduğu toplam teminat tutarının, sağlaması gereken seviyenin altına düşmesi durumunda, merkezi uzlaştırma kuruluşu en geç saat 16:00'a kadar, ilgili piyasa katılımcısına²⁷ toplam teminat tamamlama çağrısı yapar.

(8)²⁸²⁹ Kendisine teminat tamamlama çağrısı yapılan bir piyasa katılımcısı, ilgili piyasa faaliyetlerine devam edebilmek için toplam teminatını, teminatın niteliğine göre merkezi uzlaştırma kuruluşuna ve/veya Piyasa İşletmecisine sunar.

(9)^{30 31 32}Gün öncesi piyasasına ilişkin olarak hafta sonu ve/veya resmi tatil gününden bir önceki iş günü Piyasa İşletmecisi tarafından saat 11:00'da ve 17:00'da olmak üzere iki kez teminat kontrolü yapılır. Saat 17:00'da yapılacak teminat kontrolünde aynı gün Piyasa İşletmecisi tarafından bu maddenin birinci fıkrası kapsamında Teminat Hesaplama Yöntemine göre hesaplanan ve PYS'de ve/veya merkezi uzlaştırma kuruluşunca yayımlanan sunulması gereken toplam teminat tutarı dikkate alınır.

¹³ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

¹⁴ 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

¹⁵ 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

¹⁶ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

¹⁷ 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

¹⁸ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

¹⁹ 17 Kasım 2018 tarihli ve 30598 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

²⁰ 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

²¹ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

²² 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

²³ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

²⁴ 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

²⁵ 17 Kasım 2018 tarihli ve 30598 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

²⁶ 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

²⁷ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

²⁸ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

²⁹ 17 Kasım 2018 tarihli ve 30598 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

³⁰ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

³¹ 17 Kasım 2018 tarihli ve 30598 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

³² 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

a)³³ Piyasa katılımcıları, hafta sonu veya resmi tatilin ilk gününe ilişkin gün öncesi piyasasına sundukları tekliflerin değerlendirilebilmesi için hafta sonu veya resmi tatil gününden bir önceki iş günü en geç saat 10:30'a kadar teminat mektuplarını, 11:00'a kadar ise teminat mektubu dışındaki diğer teminatlarını sunarak toplam teminatını tamamlar.

b)³⁴ Piyasa katılımcıları, hafta sonu veya resmi tatilin ikinci ve takip eden günleri ile hafta sonu veya resmi tatilden sonraki ilk iş gününe ilişkin³⁵ gün öncesi piyasasına sundukları tekliflerin değerlendirilebilmesi için hafta sonu veya resmi tatil gününden bir önceki iş günü saat 17:00'da yapılacak olan teminat kontrolünden önce, en geç saat 16:30'a kadar teminat mektuplarını, 17:00'a kadar ise teminat mektubu dışındaki diğer teminatlarını sunarak toplam teminatını tamamlar.

(10) Gün içi piyasasına ilişkin olarak;

a) Piyasa İşletmecisi tarafından her iş günü saat 11:00'da ve 17:00'da olmak üzere günde iki kez teminat kontrolü yapılır.

b)^{36 37 38} Piyasa katılımcısı, saat 17:00 itibarıyla gün içi piyasası faaliyetlerine devam edebilmek için Piyasa İşletmecisi tarafından aynı gün bu maddenin birinci fıkrası kapsamında Teminat Hesaplama Yöntemine göre hesaplanan ve PYS'de ve/veya merkezi uzlaştırma kuruluşunca yayımlanan, sunması gereken toplam teminatını bu maddenin üçüncü fıkrası kapsamında saat 17:00'da yapılan teminat kontrolü için belirtilen sürelerde tamamlar.

c)^{39 40} Saat 17:00 itibarıyla yeterli teminatı bulunmadığından gün içi piyasasına katılmayan piyasa katılımcıları, sunmaları gereken toplam teminatını ertesi iş günü bu maddenin üçüncü fıkrası kapsamında saat 11:00'da yapılan teminat kontrolü için belirtilen sürelerde tamamlamaları halinde saat 11:00 itibarıyla gün içi piyasası faaliyetlerine devam edebilir.

ç) Belirtilen saatlerde yapılan teminat kontrollerinde, bir piyasa katılımcısının teminatlarının yeterli olmaması durumunda katılımcının eşleşmemiş durumda olan teklifleri iptal edilir ve yeni teklif girmesine izin verilmez.

d)⁴¹ Bir piyasa katılımcısı, hafta sonunda veya resmi tatil gününde gün içi piyasası faaliyetine devam edebilmek için hafta sonu veya resmi tatil gününden bir önceki iş günü en geç saat 16:30'a kadar teminat mektuplarını, 17:00'a kadar ise teminat mektubu dışındaki diğer teminatlarını sunarak toplam teminatını tamamlar.⁴²

(11)⁴³ İkili anlaşmalara ilişkin olarak;

a) Herhangi bir iş günü saat 11:00'da yapılan teminat kontrolünde piyasa katılımcılarının teminat seviyelerinin, sunmaları gereken toplam teminat tutarını karşılamaması durumunda piyasa katılımcısının satıcı olduğu uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirim girmesine izin verilmez, ileriye dönük yapılmış olan satış yönündeki ikili anlaşma bildirimleri iptal edilir ve ilgili taraflara PYS aracılığıyla bilgi verilir.

b)⁴⁴ Hafta sonu ve/veya resmi tatil gününden bir önceki iş günü saat 17:00'da yapılan teminat kontrolünde teminat seviyesi, aynı gün bu maddenin birinci fıkrası kapsamında Teminat Hesaplama Yöntemine göre hesaplanan ve PYS'de ve/veya merkezi uzlaştırma kuruluşunca yayımlanan sunması gereken toplam teminat tutarını karşılamayan bir piyasa

³³ 17 Kasım 2018 tarihli ve 30598 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

³⁴ 17 Kasım 2018 tarihli ve 30598 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

³⁵ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla eklenmiştir.

³⁶ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

³⁷ 17 Kasım 2018 tarihli ve 30598 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

³⁸ 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

³⁹ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁴⁰ 17 Kasım 2018 tarihli ve 30598 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁴¹ 17 Kasım 2018 tarihli ve 30598 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁴² 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁴³ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla eklenmiştir.

⁴⁴ 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

katılımcısının, hafta sonunun veya resmi tatilin ikinci gününden itibaren, ikinci günü dâhil olmak üzere, ileriye dönük satış yönünde uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimini girmesine izin verilmez, yapılmış olan satış yönündeki ikili anlaşma bildirimleri iptal edilir ve ilgili taraflara PYS aracılığıyla bilgi verilir.

c) Hafta sonu ve/veya resmi tatil gününden bir önceki iş günü saat 17:00'da yapılan teminat kontrolünde teminat seviyesi, sunması gereken toplam teminat tutarını karşılayan piyasa katılımcılarının hafta sonunun veya resmi tatilin ikinci gününden itibaren, ikinci günü dâhil olmak üzere, ileriye dönük satış yönünde uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimini girmesine izin verilir.

ç) İleriye dönük satış yönünde ikili anlaşma bildirimini girmesine izin verilmeyen bir piyasa katılımcısının, sonraki iş günlerinde saat 11:00'da yapılan teminat kontrolünde teminat seviyesinin, sunması gereken toplam teminat tutarını karşılaması durumunda ileriye dönük olarak satış yönünde ikili anlaşma bildirimini girmesine izin verilir.

Teminat olarak kabul edilebilecek kıymetler

MADDE 8 – (1) Teminat olarak kabul edilebilecek kıymetler aşağıda belirtilmiştir:

a) Türk lirası,

b) Döviz (ABD doları veya avro),

c) Bankacılık mevzuatına tabi ve Türkiye'de faaliyet gösteren bankalar tarafından hazırlanmış olan TL veya döviz cinsinden (ABD doları veya avro) kesin ve süresiz teminat mektupları,

ç) Bankacılık mevzuatına göre Türkiye'de faaliyette bulunmasına izin verilen yabancı bankalar ile Türkiye dışında faaliyette bulunan banka veya benzeri kredi kuruluşlarının kontr garantisi üzerine bankacılık mevzuatına tabi bankaların düzenleyecekleri TL veya döviz cinsinden (ABD doları veya avro) kesin ve süresiz teminat mektupları,

d) ⁴⁵Hamiline olmak kaydıyla Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Devlet İç Borçlanma Senetleri,

e) ⁴⁶T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığınca ihraç edilen Eurobond'lar.

(2) ⁴⁷Teminatların TL karşılıklarının hesaplanması sürecinde; döviz nakit teminatlar ve döviz teminat mektupları için TCMB döviz alış kuru, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığınca ihraç edilen Devlet İç Borçlanma Senetleri için TCMB tarafından Resmi Gazete'de yayımlanan gösterge niteliğindeki fiyatlar, T.C. Hazine ve Maliyet Bakanlığınca ihraç edilen Eurobond'lar için merkezi uzlaştırma kuruluşu tarafından belirlenen fiyatlar baz alınır.

(3) ⁴⁸

(4) ⁴⁹ ⁵⁰Piyasa katılımcıları, sağlamaları gereken teminatları, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen teminat olarak kabul edilebilecek kıymetlerden sadece biri ya da birden fazlası ile de sağlayabilirler.

(5) ⁵¹ Nakit TL ve TL cinsinden teminat mektubu dışında teminat olarak kabul edilen kıymetlere değerlendirme katsayısı uygulanır. Bu Usul ve Esaslar kapsamında uygulanacak olan değerlendirme katsayısı; benzer piyasalarda uygulanan değerlendirme katsayıları dikkate alınarak merkezi uzlaştırma kuruluşunun görüşü doğrultusunda Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenerek, PYS aracılığıyla piyasa katılımcılarına duyurulur.

(6) Teminatlarla ilgili tüm maliyetler ilgili piyasa katılımcısı tarafından karşılanır.

⁴⁵ 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁴⁶ 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla eklenmiştir.

⁴⁷ 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁴⁸ 17 Kasım 2018 tarihli ve 30598 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla yürürlükten kaldırılmıştır.

⁴⁹ 17 Kasım 2018 tarihli ve 30598 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁵⁰ 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁵¹ 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

(7) ⁵²Piyasa katılımcıları, birinci fıkranın (c) ve (ç) bentleri kapsamında sunacakları teminat mektuplarını, Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenen formata uygun olarak sunmakla yükümlüdür.

Başlangıç teminatı kontrolüne ilişkin genel esaslar

MADDE 9 – (1)⁵³ Herhangi bir piyasa katılımcısı tarafından sunulması gereken başlangıç teminatı, Piyasa İşletmecisi tarafından Teminat Hesaplama Yöntemi çerçevesinde belirlenerek, bu tutarlarının geçerlilik tarihinden en geç bir ay önce PYS aracılığıyla yayımlanır.

(2)⁵⁴ Bir piyasa katılımcısının işletmedeki kurulu gücünde değişiklik olması durumunda, ilgili piyasa katılımcısının bulundurması gereken başlangıç teminatı güncel kurulu güç değerine göre Piyasa İşletmecisi tarafından yeniden hesaplanır. Piyasa İşletmecisi ilgili piyasa katılımcısını, bu değişiklik sebebiyle bulundurması gereken başlangıç teminat tutarı ile ilgili olarak en geç PYS üzerinden güç artışı değişikliğinin onaylandığı günü takip eden iş günü saat 16:00'ya kadar PYS aracılığıyla bilgilendirir.

(3)⁵⁵

(4) Başlangıç teminatını sunmamış piyasa katılımcısı adaylarının tüzel kişilik kayıt başvuruları PYS üzerinden onaylanmaz.

Gün öncesi piyasasında ve gün içi piyasasında teminat kontrolüne ilişkin genel esaslar⁵⁶

MADDE 10 – (1)⁵⁷ Gün öncesi piyasasına ve/veya gün içi piyasasına katılan bir piyasa katılımcısının bu faaliyetlerine ilişkin olarak sunmuş olduğu tekliflerin Piyasa İşletmecisi tarafından kabul edilebilmesi için o güne ilişkin olarak sunmuş olduğu teminat tutarının sunması gereken toplam teminat tutarından büyük ya da eşit olması esastır.

Ek teminat kontrolüne ilişkin genel esaslar

MADDE 11 – 1)⁵⁸ Uzlaştırma bildirimlerinin yayımlanmasını müteakiben, aylık uzlaştırma bildirimleri sonucunda ortaya çıkan dengesizlik miktarlarına ilişkin olarak hesaplanan teminat tutarı, Piyasa İşletmecisi tarafından PYS aracılığıyla bilgilendirilir. Bilgilendirmesi yapılan teminat tutarı, fatura tebliğ tarihinden sonraki üçüncü iş gününden itibaren yapılacak olan toplam teminat hesaplarında kullanılır.

(2)⁵⁹ ⁶⁰Bir piyasa katılımcısının fatura sön ödeme tarihi geçmemiş fatura dönemleri için, ilgili risk tespit faaliyetleri neticesinde, katılımcının faaliyetlerinden kaynaklanan ve uzlaştırma hesabına yansımaları öngörülen toplam riskinin değiştiğinin tespit edilmesi halinde, katılımcıya Teminat Hesaplama Yöntemi gereğince PYS aracılığıyla bilgilendirme yapılır. Bilgilendirmesi yapılan teminat tutarı, bilgilendirmenin yapıldığı iş günü yapılacak olan toplam teminat hesaplarında kullanılır.

(3)⁶¹ Birinci ve/veya ikinci fıkra hükümleri doğrultusunda bilgilendirmesi yapılan teminat tutarı ilgili gün için piyasa katılımcısının toplam teminat hesabında kullanılır.

(4)⁶² Birbirini takip eden üç iş günü boyunca saat 11:00'da yapılan teminat kontrolünde piyasa katılımcılarının teminat seviyelerinin, sunmaları gereken ek teminat tutarını karşılamaması durumunda katılımcılara aşağıdaki süreç uygulanır:

⁵² 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla eklenmiştir.

⁵³ 06 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁵⁴ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁵⁵ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla kaldırılmıştır.

⁵⁶ 6 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla başlığı ile birlikte değiştirilmiştir.

⁵⁷ 17 Kasım 2018 tarihli ve 30598 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁵⁸ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁵⁹ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁶⁰ 6 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁶¹ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁶² 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

a)⁶³

b)⁶⁴ Piyasa katılımcısının adına PYS'de kayıtlı tüm serbest tüketicilerin kayıtları katılımının teminat seviyesinin 11:00 itibarıyla sunması gereken ek teminat tutarını karşılamadığı ilk iş gününe ilişkin toplam teminat hesabının yapıldığı fatura döneminden itibaren geçerli olacak şekilde silinir. Durumla ilgili olarak Piyasa İşletmecisi tarafından TEİAŞ, dağıtım lisansına sahip ilgili OSB veya ilgili dağıtım şirketine, TEİAŞ, dağıtım lisansına sahip ilgili OSB veya ilgili dağıtım şirketi tarafından da aynı gün içerisinde ilgili görevli tedarik şirketine, dağıtım lisansına sahip ilgili OSB için enerji tedarik eden piyasa katılımcısına ve iki iş günü içerisinde ilgili serbest tüketicilere bilgi verilir. Piyasa katılımcısının portföyünde yer alan ve kendi tüzel kişiliğine ait olmayan serbest tüketiciler ve ilgili dağıtım şirketinin enerji sağladığı serbest olmayan tüketiciler hariç olmak üzere, portföyünde bulunan tüm uzlaştırmaya esas veriş çekiş birimlerine ilişkin olarak; sisteme bağlantı durumuna göre ilgili dağıtım şirketine, dağıtım lisansına sahip ilgili OSB'ye ve TEİAŞ'a ilgili katılımcının sistem bağlantısının kesilmesi için Piyasa İşletmecisi tarafından bildirim yapılır.

c) Yaptırım uygulanan piyasa katılımcısının portföyünde yer alan serbest tüketiciler için, görevli tedarik şirketi ve dağıtım lisansına sahip ilgili OSB'ye enerji tedarik eden piyasa katılımcısının ilgili serbest tüketicilerin yapmış olduğu çekişler sebebiyle, dengesizlik olarak almış olduğu enerji miktarı, ilgili ayın başlangıcından Piyasa İşletmecisi tarafından ilgili taraflara yapılan bildirim takip eden 2 nci iş günü dahil olmak üzere belirlenen uzlaştırma dönemleri için piyasa takas fiyatı üzerinden değerlendirilir.

ç)^{65 66}Piyasa katılımcısının bir dengeden sorumlu grubun dengeden sorumlu tarafı olması durumunda, dengeden sorumlu grup, katılımcının teminat seviyesinin 11:00 itibarıyla sunması gereken ek teminat tutarını karşılamadığı ilk iş gününe ilişkin toplam teminat tutarı hesabının yapıldığı fatura döneminden itibaren geçerli olacak şekilde dağıtılır. Dağıtılan dengeden sorumlu grupta yer alan piyasa katılımcıları ve dengeden sorumlu taraf için yeni duruma göre ek teminat tutarı hesaplanır ve Bu tutar hesaplamayı müteakip yapılacak olan ilk toplam teminat hesabında kullanılır. İlgili dengeden sorumlu taraf için, yeni duruma göre hesaplamaya başlanan ek teminat tutarı ile dengeden sorumlu grubun dağıtıldığı gün saat 11:00'da bulundurması gereken ek teminat tutarı karşılaştırılarak yüksek olan tutar toplam teminat hesabında kullanılır. Ek teminat tutarlarının karşılaştırılması yayınlanacak ilk faturaya esas uzlaştırma bildirimine ait fatura son ödeme tarihinden bir sonraki iş gününe kadar devam eder.

d)^{67 68}

e)⁶⁹ (b) bendi kapsamında serbest tüketici kayıtlarının silindiği ilk fatura dönemini takip eden ve serbest tüketici listeleri kesinleşmemiş tüm fatura dönemlerine ilişkin piyasa katılımcısı tarafından yapılmış olan serbest tüketici talepleri iptal edilir. Teminat seviyesi sunması gereken teminat tutarının altında olduğu süre boyunca, serbest tüketici talebinde bulunmasına izin verilmez.

f)⁷⁰ Bu fıkra kapsamında ilgili süreçlerin uygulandığı piyasa katılımcısı hakkında tüm piyasa katılımcılarına PYS aracılığıyla bilgi verilir.

g)⁷¹Vadeli elektrik piyasasında net pozisyon arttırıcı işlem yapmasına izin verilmez.

(5) Herhangi bir piyasa katılımcısının bir dengeden sorumlu gruba dahil olması durumunda, dengeden sorumlu grup adına denge sorumluluğunu üstlenmiş olan dengeden

⁶³ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla kaldırılmıştır.

⁶⁴ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁶⁵ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁶⁶ 6 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁶⁷ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla eklenmiştir.

⁶⁸ 6 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla yürürlükten kaldırılmıştır.

⁶⁹ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla eklenmiştir.

⁷⁰ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla eklenmiştir.

⁷¹ 6 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla eklenmiştir.

sorumlu taraf, ilgili piyasa katılımcısının dengesizliklerine ilişkin teminat yükümlülüklerini de üstlenmiş olur.

(6)⁷² Teminat Hesaplama Yönteminde yer alan risk katsayısı değerinde değişiklik olması durumunda, Piyasa İşletmecisi, yeni risk katsayısını, bu katsayının geçerlilik tarihinden en geç bir ay önce PYS aracılığıyla yayımlar.

(7)⁷³ Fatura son ödeme günü saat 16:40'tan sonra ilgili fatura dönemine ilişkin ek teminat kaleminde günlük olarak hesaplanan tutarların dikkate alınmaması halinde, ek teminat tutarı azalacak piyasa katılımcıları için ilgili teminat kalemi yeniden hesaplanır. Ek teminatı güncellenen piyasa katılımcılarının sunmaları gereken toplam teminat tutarlarına ilişkin olarak ilgili piyasa katılımcıları ve katılımcı bazında merkezi uzlaştırma kuruluşu saat 17:00'a kadar bilgilendirilir.

Teminat kontrolüne ilişkin genel esaslar

MADDE 12 – (1)⁷⁴ Bir piyasa katılımcısının, sunmakla yükümlü olduğu gün öncesi piyasası ve gün içi piyasası işlemlerine ilişkin teminat tutarı, başlangıç teminatı tutarı ve faturasına yansımaları öngörülen tutarlara ilişkin olarak hesaplanan teminat tutarları, ilgili piyasa katılımcısı tarafından; dengesizliklerin uzlaştırılmasına ilişkin olarak sunmakla yükümlü olduğu teminat tutarları, ilgili dengeden sorumlu tarafça karşılanır.

(2)⁷⁵ Piyasa katılımcısı tarafından sunulan toplam teminatın, katılımcının piyasa kapsamında yürüttüğü tüm faaliyetlere ilişkin toplam riskini karşılayacak seviyede olmadığı tespit edilmesi durumunda, Piyasa İşletmecisi, Teminat Hesaplama Yönteminde yer verilen esaslar doğrultusunda ilgili katılımcının sunması gereken teminat tutarının artırılmasını talep edebilir.

(3)⁷⁶ Piyasa katılımcısı tarafından sunulan toplam teminatın, katılımcının piyasa kapsamında yürüttüğü tüm faaliyetlere ilişkin toplam riskinden daha fazla olduğunun tespit edilmesi durumunda, Piyasa İşletmecisi, Teminat Hesaplama Yönteminde yer verilen esaslar doğrultusunda ilgili katılımcının sunması gereken teminat tutarını azaltmasına imkan sağlayabilir.

(4)⁷⁷ Merkezi uzlaştırma kuruluşunun elektrik piyasasına ilişkin takas ve teminat yönetim hizmeti vermediği günler tatil günü olarak kabul edilir.

Teminatların iadesi⁷⁸

MADDE 13 – (1) Piyasa katılımcısının, sunmuş olduğu teminatların toplam tutarının, piyasa katılımcısının sunması gereken toplam teminat tutarından büyük olması durumunda fazla teminat tutarı, söz konusu teminatın kısmen iadeye uygun olması durumunda ve piyasa katılımcısının talebi üzerine merkezi uzlaştırma kuruluşu ve/veya Piyasa İşletmecisi tarafından piyasa katılımcısına iade edilir.

(2) Piyasa katılımcısı tarafından gerçekleştirilecek olan nakit teminat çekme işlemleri herhangi bir iş gününde saat 15:05 ile 15:40 arasında, nakit dışı teminatların çekme işlemleri 15:05 ile 17:00 arasında gerçekleştirilebilir. Piyasa İşletmecisi tarafından bulundurulması gereken teminat bilgilerinin arıza halleri nedeniyle merkezi uzlaştırma kuruluşuna 15:05'ten sonra bildirilmesi halinde bildirim müteakip 15:40'a kadar nakit, 17:00'a kadar nakit dışı teminat çekme işlemleri gerçekleştirilebilir.

⁷² 6 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁷³ 17/06/2022 tarihli ve 31869 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁷⁴ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁷⁵ 6 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁷⁶ 6 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁷⁷ 6 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁷⁸ 28 Nisan 2017 tarihli ve 30051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla eklenmiştir.

⁷⁹ 6 Mayıs 2021 tarihli ve 31476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararıyla başlığıyla birlikte değiştirilmiştir.

Risk katsayısı

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Risk katsayısının başlangıç değeri 1,5'tir.

Yürürlük

MADDE 14 – (1) Bu Usul ve Esaslar 1/6/2016 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15 – (1) Bu Usul ve Esaslar hükümlerini Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.